N°. 71. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 17 Junij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Junij.

Na de redevoering van den graaf *Montalembert*, in de kamer der pairs nopens de kwestie der jezuiten, en het antwoord van den minister van justitie en eeredienst, den heer *Martin*, du Nord, hebben nog verscheidene leden gesproken, onder anderen hebben de graaf *Beugnot* en de heer *Barthelemy* de partij der jezuiten getrokken, en de graaf *Portalis* sterk tegen die orde gesproken. De kwestie is daarbij gebleven, zonder dat er een besluit genomen is. Volgens het *Journal des Débats*, zou het gouvernement thans besloten hebben, om, krachtens de vroegere wetten, de orde der jezuiten in Frankrijk ontbonden te verklaren, maar de jezuiten als individu's, ongemoeid, hun domicilie ongeschonden en hen in 't bezit hunner vaste goederen te laten. Van elders wordt verzekerd, dat de te nemen maatregelen niets beteekenen, althans niets uitwerken zullen, ja dat het twijfelachtig was, of zij genomen zullen worden, daar de jezuiten zich vrienden hadden weten te verschaffen tot onder de leden van den kabinetsraad, ja dat het wel mogelijk was, dat de heer *Martin*, du Nord, ter zake van hen en van zijne bijzondere gevoelens, genoodzaakt kon worden om het kabinet te verlaten.

De overige discussien, betreffende de supplementaire credieten van 1844 en 1845, hebben niet veel beteekend, en zijn genoemde credieten met 95 tegen 3 stemmen toegestaan. De kamer heeft ook bewilligd in de gevraagde sommen tot herstel van oude monumenten, zoodat nu het antieke amphithiater te Arles, het middeleeuwsch kasteel van Blois, sedert de revolutie eene kaserne, [illegible] zullen hersteld worden.

De kamer der gedeputeerden heeft verscheiden artikels van het budget van landbouw en koophandel aangenomen, en ook met eene groote meerderheid het ontwerp betrekkelijk de viering der julijdagen aangenomen.

Dezelfde kamer heeft heden in de bureaux verscheidene belangrijke wetsontwerpen onderzocht; de belangrijkste daaronder was het door den minister van marine en kolonien gevraagd crediet, om in de uitgave te voorzien voor de scheepsdivisie, die in gemeenschap met eene engelsche, op de Afrikaansche kusten tot wering van den slavenhandel moet gestationneerd worden. Het gevraagd crediet bedraagt 9,760,000 fr., verdeeld over de dienst van 1845 en 1846.

— De *Sentinelle* vermeldt dat de hertog *van Montpensier* met eene stoomboot van Tenes naar Tunis, Tripoli en Alexandrie, vervolgens naar Napels zal stevenen, met oogmerk den koning van Napels over te halen om een' uitstap naar Parijs te doen.

— Alhier zijn weder eenige jonge Egijptenaren van aanzienlijke familien aangekomen om alhier hunne opvoeding te voltooijen.

— *La Presse* vermeldt dat het comité der kavallerie met eenparigheid, de toepassing van het afrigtingsstelsel *Baucher*, bij het leger verworpen heeft. Van elders wordt verzekerd dat het comité slechts met de meerderheid van eene stem tot dat besluit gekomen is.

— Het *Journal de Cherbourg* vermeldt, dat het stadje Charantan door een vreeslijken brand is geteisterd geworden. Volgens het laatste ontvangen berigt, zouden reeds meer dan vijftig huizen een prooi der vlammen zijn geworden en was de brand nog niet gebluscht, aangezien het water tot blussching in de binnenstad ontbrak. De inwoners zagen wanhopend de verwoesting toenemen. De ramp had ook reeds eenige menschenlevens gekost.

— In onze bladen vindt men het volgend treffend voorval gemeld: Verscheidene metselaars waren aan den arbeid, op eene wrakke stelling aan den gevel van een huis. Eensklaps breken de met materialen en arbeiders te zwaar beladen planken, alles in den val medeslepende, behalve twee metselaars, die in der haast zich aan een' half afgebrokenen balk vastklemmen. Beide ongelukkigen voelen dat de balk door hunne zwaarte bezwijken zal. »*Jan*," zegt de een, »twee zijn te zwaar, één zou hulp kunnen afwachten!" »Gij hebt gelijk, *Pieter*," zegt de ander, maar wie zal zich opofferen? »Ik heb vier kinderen!!" zeide de eerste met eene gestoorde stem. – »Welaan, vaarwel dan, *Pieter*," hernam de tweede, en liet zich vallen, een onderworpen blik ten hemel slaande. – De voorbijgangers die het verminkte lijk van *Jan* opnamen, vernamen eerst daarna de verhevene zelfsopoffering van dezen ongelukkigen arbeidsman.

— De Zwitsersche bladen verzekeren dat Dr. *Steiger* geweigerd heeft om zelf aan het kantonnaal van Lucern te verzoeken om in eene Piemontesche vesting te worden opgesloten. Hij had verklaard zijne gratie slechts in het belang zijner familie te hebben gevraagd, en dat het leven, gescheiden van vrouw en kroost, voor hem geen waarde meer had. Men verwachtte nog altijd de beslissing van den grooten raad.

— *L'Ami de la religion* zegt uit bijzondere berigten te weten, dat de onderhandelingen tusschen het kabinet van Madrid en het hof van Rome, niet van dien moeijelijken aard geworden zijn als de spaansche dagbladen wel willen doen gelooven. Onwaar was dan ook dat de heer *Castillo y Ayensa* teruggeroepen zou worden.

Volgens berigten uit Madrid van den 8sten, was de hoofdstad zeer rustig. Nogtans spreekt het halfofficieel blad *Heraldo*, van een geheim genootschap dat met verschillende vertakkingen over [illegible] en welks beginselen bestonden in eene volkomene democratie, met al de uitvloeiselen daarvan.

Te Malaga zijn eenige onlusten voorgevallen, doch van weinig belang.

— Ter beurze van heden (14 *Junij*) waren genoteerd: 5 pCt. 121,90; 3 pCt. 84,10; Nap. r. 101,60; Spanje 5 pCt 38¼; 3 pCt. 41; Rom L. 105.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den Junij.

De *Aachener Zeitung* behelst een schrijven uit Berlijn, volgens hetwelk de beraadslagingen van de aldaar gehouden vergadering der afgevaardigden van de verschillende takken van nijverheid, vruchteloos geweest zijn. De wenschen en voorstellen der fabrikanten zouden geen gehoor gevonden hebben. In eenen ministerraad, die vóór het vertrek des konings van Pruissen naar de provincie Pruissen gehouden werd, was besloten, om bij het aanstaande tolcongres te Karlsruhe, aan de tot hiertoe gevolgde handelsstaatkunde getrouw te blijven en niet aan het verlangen naar hoogere beschermende regten toe te geven, met uitzondering alleen van de linnen garens. Te vergeefs had de voorzitter van den raad, de heer *van Rönne*, voor eene grootere uitbreiding van het beschermende stelsel geijverd; de meening had gezegevierd, dat het eensdeels onstaatkundig zou wezen, om dat stelsel ten aanzien der vreemde mogendheden, vooral ten aanzien van Engeland, te ver te drijven, anderdeels, dat het onregtvaardig zou wezen, het geheele volk ten gunste van eenige weinige fabrikanten te belasten.

— De uitvoer van rundvee en zwijnen uit Hannover naar de Staten der Duitsche tolvereeniging, welke in het jaar 1843, 33,998 stuks had bedragen, is in 1844 tot 706 verminderd, ten gevolge van het opheffen van het traktaat, waarbij wederkeerig eene tijdelijke vermindering van tolregten was bepaald. Van on-

derhandelingen over het aansluiten van Hannover aan genoemd tolverbond, verneemt men tegenwoordig niets. In Hamburg heeft men dezer dagen weder openlijk zich met den meesten nadruk verklaard tegen dat tolverbond.

— Uit Weenen meldt men, van den 6den dezer, dat de afstand van don *Carlos*, ten behoeve van zijnen oudsten zoon, aldaar als een gewigtige stap wordt aangemerkt. Men hoopt, dat daaruit zal voortvloeijen de sluiting van een huwelijk tusschen den Prins en Koningin *Isabella*, en daardoor de wegruiming van alle geschillen tusschen beide takken der Spaansche Bourbons.

— De kamer der Wurtembergsche afgevaardigden heeft dezer dagen met algemeene stemmen besloten, om, naar aanleiding van een daartoe gedaan verzoek van ettelijke Israëliten, het hoog bewind uit te noodigen tot het voordragen eener wet tot uitbreiding der staatsburgerlijke regten der beleiders van dien godsdienst.

— Uit Zwitserland verneemt men iets, dat wederom een bewijs levert, hoe bij burgertwisten, en vooral wanneer godsdiensthaat zich met dezelve vermengt, meestal ter wederzijde gezondigd wordt en men elkander weerkeerig boosheid en woede verwijten kan. Onlangs is, en zoo het schijnt met grond, geklaagd, dat in het kanton Aargau, Lucerners en katholijke vrijambters mishandeld werden. Thans wordt uit Lucern van den 5den het volgende geschreven: »Te Sursee heeft op Pinkster-Zondag het graauw, aan de partij der Jezuiten toegedaan, den vader van Dr. *Steiger*, eenen zes en zeventigjarigen grijsaard, die met eene blinde dochter te Sursee woont, beleedigd en mishandeld. Hij was bezig uit de kerk naar huis te gaan, toen een aantal soldaten der landweer hem eerst met scheldwoorden begroet, vervolgens hem aangetast, op den grond geworpen en zoodanig geteisterd hebben, dat hij onder hunne handen dood gebleven zou zijn, zoo niet verstandiger en beter denkenden hem aan die woestaards ontrukt hadden."

— De *Kollnische Zeitung* deelt een berigt uit Zwitserland van 7 Junij mede, waarin onder anderen gemeld wordt:

» Op den aanstaanden landdag zullen ongetwijfeld andermaal voorstellen betrekkelijk de zaak der kloosters en die der Jezuiten gedaan worden, maar het is vrij zeker dat dienaangaande geen besluit tot stand zal komen. De eerwaardige vaders hebben wel is waar te Lucern reeds eenige localen in oogenschouw genomen, waaruit men opgemaakt heeft, dat het besluit van den grooten raad te hunnen aanzien eerlang zou uitgevoerd worden; maar naar men verneemt is door de vertoogen van eenige der vreemde gezanten, ten minste zooveel bewerkt, dat [illegible] voor het tegenwoordige nog uitgesteld wordt. De afgevaardigden van Lucern tot den landdag zullen intusschen ten nadrukkelijkste daartegen protesteren, dat hetgeen men in Lucern als uitsluitend als eene zaak van het kanton beschouwt, als eene algemeene eedgenootschappelijke aangelegenheid behandeld worde."

— Volgens berigten uit Konstantinopel van 28 Mei, was de grootadmiraal *Halil*-Pacha, wiens vertrek van Beyrut het sein tot de nieuwe uitbarsting van den burgeroorlog in den Libanon schijnt geweest te zijn, den 26sten met zijne uit negen schepen bestaande vloot in den Bosporus binnengeloopen en den 27sten door den Sultan ontvangen.

Uit Beyrut had men berigten tot 13 Mei, volgens welke het voordeel tot nog toe meestal aan den kant der Maroniten scheen gebleven te zijn. *Wedschihi*-Pacha stond te Chan Hassan op twee en een half uur afstands van Beyrut. Hij had de wekils en opperhoofden der beide partijen bij zich ontboden, maar slechts weinigen waren opgekomen. Zijne pogingen om verdere botsingen te voorkomen, waren tot dusverre vruchteloos gebleven. Over het algemeen begon zich in Syrie een zeer onrustige geest te openbaren, en te Saïda was het reeds tot oproerige bewegingen gekomen. Een Fransch en een Engelsch oorlogsschip waren op het eerste berigt daarvan naar Saïda gestevend, en later had ook een Turksch fregat zich derwaarts begeven.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Junij.

Wij vernemen, en maken ons een genoegen er van het te vermelden, dat onzen stadgenoot, den heer *C. C. Huysmans*, de eer te beurt gevallen is, dat Zr. Ms. keuze is gevallen op een der twee door dien kunstschilder op de 's Gravenhaagsche expositie ten toon gestelde stukken, voorstellende een Binnenhuis in de Provincie Noord-Braband, en dit stuk voor Hoogstdeszelfs bijzonder kabinet is aangekocht geworden.

— Bij Koninklijke besluiten van den 13den Junij 1845, is

1°. de betrekking van inspecteur-generaal der posterijen en verdere middelen van vervoer opgeheven, te rekenen van den 1sten Julij aanstaande;

2°. bepaald, dat er zal zijn een hoofd-inspecteur der posterijen en verdere middelen van vervoer, die belast wordt met zoodanige functien van den voormaligen inspecteur-generaal, als hem door den Minister van Finantiën zullen worden opgedragen en die bij de afdeeling der posterijen en verdere middelen van vervoer, in de bureaux van het departement van Finantiën zal werkzaam zijn;

3°. zijn benoemd en aangesteld:

tot directeur van het postkantoor te Amsterdam, de heer *J. W. Hachmeester Eekhout*, tot dusverre inspecteur-generaal der posterijen en verdere middelen van vervoer;

tot hoofd-inspecteur der posterijen en verdere middelen van vervoer, de heer *W. J. Bungenberg*, thans inspecteur der eerste klasse bij hetzelfde vak van administratie;

tot inspecteur der eerste klasse, om te resideren in het derde arrondissement, de heer *P. A. Pols*, thans inspecteur der tweede klasse;

tot inspecteur der tweede klasse, om te resideren in het vijfde arrondissement, jonkheer *C. A. L. van der Wijck*, thans directeur van het postkantoor te Meppel;

tot directeur van het postkantoor te Meppel, de heer *D. Carbasius*, thans directeur van het postkantoor te Heerenveen;

tot directeur van het postkantoor te Heerenveen, de heer *L. L. F. Mispelblom Beijer*, thans surnumerair bij het vak der posterijen in de provincie Vriesland.

— Bij Koninklijk besluit van den 11den Junij 1845, n°. 59, zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen:

te Loon op Zand c. a., in Noord-Braband, jhr. *T. E. J. H. van Grotenhuis tot Onstein*, thans ontvanger derzelfde middelen te Driel (Gelderland);

te Driel c. a. de heer *J. C. T. de Vries*, thans titularis van het kantoor derzelfde belastingen te Leusden;

te Leusden c. a., in de provincie Utrecht, jhr *A. C. P. Quarles van Ufford*, uitgevallen ambtenaar van het Provinciaal Gouvernement van Zuid-Holland.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Zaturdag, is ingekomen eene missive van Z. Exc. den Minister van Finantiën, houdende mededeeling van de algemeene rekeningen der ontvangsten en uitgaven over den jare 1842, zoo als dezelve door de Rekenkamer zijn afgesloten. — Drukken en ronddeelen.

De centrale afdeeling heeft hare algemeene verslagen uitgebragt over de ontwerpen van wet, houdende de staatsbegrooting over 1846 en 1847.

De voorzitter stelt voor, de beraadslagingen over de begrooting op aanstaanden Maandag te doen aanvangen.

De heer *Luzac* dringt, uit hoofde van het belangrijke onderwerp, er op aan, dat de beraadslagingen eerst aanstaanden Dingsdag aanvangen. Hierover ontstaat verschil van gevoelen. Bij hoofdzakelijke stemming, verklaren zich 26 leden voor Maandag en 20 voor Dingsdag.

Derhalve wordt de vergadering, tot gezegd einde, gescheiden tot aanstaanden Maandag.

Uit het uitgebragte algemeene verslag der centrale afdeeling, over de ontwerpen van wet, houdende de Staatsbegrooting van uitgaven over 1846—1847, blijkt, dat bij de nadere behandeling van de voorgedragene begrootingswetten in de afdeelingen der Tweede Kamer, men op vele der bij het voorloopig verslag opgegevene algemeene aanmerkingen teruggekomen is.

Zoo heeft men vrij algemeen verklaard, te volharden bij de aanmerking omtrent den vorm der berekeningsstaten, die men, in weerwil van hetgeen daaromtrent in de memorie van beantwoording is gezegd, voor onvolledig en gebrekkig bleef houden; zoodat men dan ook het vertrouwen koesterde, dat de Regering op de verbetering van dien vorm, bij het opmaken van volgende begrootingen, bedacht zal wezen, terwijl, voor zoo veel de Regering zich met de gemaakte aanmerkingen heeft vereenigd, men van meening was, dat dienovereenkomstig alsnog eene verandering van de ingediende staten zou kunnen geschieden. Overigens heeft men niet onopgemerkt gelaten, dat het weinig baten kan, of al van de zijde der Staten-Generaal op eene betere specificatie der onderdeelen van de begrooting wordt aangedrongen, wanneer zoodanige specificatie doelloos wordt gemaakt, door menigvuldige af- en overschrijvingen toe te staan; waardoor als 't ware eene geheele vermenging van posten zou kunnen plaats hebben. Het had namelijk de aandacht getrokken, dat van de bevoegdheid tot het doen van af- en overschrijvingen, welke dan toch maar als exceptioneel middel in buitengewone gevallen kan worden toegelaten, zoo veelvuldig gebruik is gemaakt, zoo als uit de daarvan overgelegde staten bij de verslagen der Algemeene Rekenkamer kan blijken.

Bij het voorloopig verslag had men in het voorbijgaan aangestipt, wat, naar het gevoelen van de meerderheid, onder het *uitvoerig verslag van het gebruik der geldmiddelen*, bij art. 126 der Grondwet bedoeld, moet verstaan worden. Bij de beantwoording heeft de Regering daaromtrent het stilzwijgen bewaard, zoodat men nog in het onzekere verkeert, of zij zich met de zienswijs der meerderheid kan vereenigen, en of men derhalve in het vervolg een geheel anders ingerigt verslag, dan tot dusverre werd ingeleverd, mag te gemoet te zien.

Met opzigt tot de overgelegde verslagen van het resultaat der werkzaamheden van de Algemeene Rekenkamer, gedurende 1843

en 1844 heeft men opgemerkt, dat die verslagen menigvuldige bewijzen opleveren, hoe zeer de toepassing der bepalingen van de instructie van dat collegie tot moeijelijkheden aanleiding geeft. Sommige leden bleven daarom hechten aan het denkbeeld, dat er eenig middel behoorde te worden daargesteld, om al zulke verschillen van gevoelen tusschen de Departementen en de Rekenkamer te beslechten. Over het algemeen achtte men wenschelijk dat de Regering door mededeeling van de aangevraagde bescheiden en inlichtingen, zoo veel mogelijk aan het verlangen der Kamer mogt te gemoet komen en dit collegie alzoo in staat stellen, om de aan hetzelve opgedragene gewigtige functien, overeenkomstig de bepalingen der instructie te kunnen waarnemen.

Voorts werd opgemerkt, dat in die beantwoording was gezwegen van het verlangen der Kamer, dat van die fondsen, welker voortdurend bestaan noodig wordt geoordeeld, afzonderlijke suppletoire begrootingen opgemaakt en bij de staatsbegrooting gevoegd mogten worden, met opname van het voor- of nadeelig saldo dier fondsen in de begrooting van 's Rijks uitgave of de raming van 's rijks middelen. Men achtte daarom noodig, dit punt op nieuw onder de aandacht der Regering te brengen, en bij haar aan te dringen op eene meer regelmatige behandeling der zaak, waarvan trouwens de noodzakelijkheid door hetgeen ten aanzien van het fonds voor de nijverheid is geschied, genoegzaam is bewezen geworden.

In verband met hetgeen bij de beantwoording is vermeld ten aanzien van het toestaan van uitzonderingen op het beginsel nopens den aftrek van pensioenen die buiten 's lands worden verteerd, heeft men den wensch herhaald, dat voor de stipte handhaving van dat beginsel door de Regering gezorgd mogt worden.

Eindelijk heeft men verklaart, het vertrouwen te koesteren, dat, nu er eene wederkeerige mededeeling is gedaan van de posten welke geoorloofd worden een deel van de liquidatie met het Groothertogdom Luxemburg te moeten uitmaken, de Regering alsnu ook zonder verder uitstel op de vereffening dezer reeds zoo lang aanhangige zaak zal bedacht zijn.

Wat de bijzonderheden aangaat, is ten aanzien van hoofdstuk III, *Departement van Buitenlandsche Zaken*, gezegd, dat, schoon men gaarne toestemt, dat bij de keuze van diplomaten, ook op inborst, opvoeding en levensloop acht moet worden gegeven, men evenwel meent, dat daarbij mede als een volstrekt vereischte behoort te worden aangemerkt de bekwaamheid en kunde van den candidaat in het vak der diplomatie, en het is juist omdat men betwijfelde, of aan dit vereischte in den regel wel genoegzaam gewigt door de Regering wordt gehecht, dat men het denkbeeld heeft geopperd, om zich van het bezit van dat vereischte door het afnemen van speciale examens te verzekeren, een maatregel waarvan men alzoo de wenschelijkheid blijft volhouden.

Nopens hoofdstuk IV, *Departement van Justitie*, wordt opgemerkt:

» Men had gaarne gezien, dat de antwoorden der Regering op de bedenkingen der Kamer omtrent het ontworpen Strafwetboek, tijdig genoeg waren ingekomen, om dit aangelegen onderwerp nog in den loop van de tegenwoordige zitting te kunnen behandelen en tot stand brengen. Men vertrouwt nu, dat de Regering zich de tijdruimte tot aan de opening eener nieuwe zitting ten nutte zal maken, om niet alleen de herziening van het algemeen Strafwetboek, zoo mede de herziening der militaire wetgeving voor te bereiden, maar dat zij ook gedurende dien tijd zich onledig zal houden met de bewerking van een nieuw tarief van justitiekosten in strafzaken, waaraan zoo groote en dringende behoefte bestaat, en waarvan de invoering niet afhankelijk behoeft te zijn van de vaststelling van een nieuw Strafwetboek; zoo mede met het ontwerpen van eene algemeene politiewet, waarvan de spoedige invoering insgelijks wenschelijk wordt geacht."

Ten opzigte van hoofdstuk V, *Departement van Binnenlandsche Zaken*, 4de afdeeling, *Onderwijs*, wordt te kennen gegeven:

» Met leedwezen hebben vele leden uit het antwoord der Regering ontwaard, dat zij de wettelijke regeling van het zoo belangrijk onderwerp van het lager onderwijs, in den tegenwoordigen tijd voor ongeraden houdt, hetgeen alzoo ten gevolge zal hebben, dat deze aangelegene zaak weder voor eenen onbepaalden tijd zal worden uitgesteld. Ook meende men, dat omtrent het hooger onderwijs wettelijke bepalingen behoorden te worden vastgesteld; terwijl sommige leden de regeling van eenige belangrijke punten, bij besluit, zoo als onlangs had plaats gehad, niet konden goedkeuren, maar van gevoelen waren, dat daardoor eenigermate inbreuk was gemaakt op de grondwettelijke attributen der wetgevende magt."

Niettegenstaande de gegevene ophelderingen, hebben vele leden gemeend, te moeten blijven aandringen op de gemaakte aanmerking, omtrent de kostbaarheid van het beheer der *opperhoutvesterij*: men vertrouwde dienvolgens, dat, bij de toegezegde wet op het stuk der jagt en visscherij, in deze administratie groote vereenvoudigingen zouden worden gebragt. In het algemeen heeft men gemeend, te moeten blijven aandringen op de regeling van het fonds van de Nijverheid.

Wegens hoofdstad VIII, *Departement van Marine*, heeft men, onder anderen, het verlangen te kennen gegeven, de zaak der kas van het loodswezen bij de wet te zien geregeld.

Eenige leden hebben tevens verklaard, dat, niettegenstaande het aangevoerde bij de memorie, zij evenwel van oordeel waren, dat, daar de handel op zoo vele plaatsen over het loodswezen klaagde, het met deze zaak toch niet zoo gunstig moest gelegen zijn als door de Regering was opgegeven.

Hoofdstuk IX, A., *Nationale Schuld*. Art. 6. Men heeft gemeend, der Regering in overweging te moeten geven, of het circulerend papier niet tegen mindere rente uit te geven zou zijn; in welk geval de intrekking der 4 percents schatkistbiljetten, een voor de schatkist voordeelige maatregel zou wezen. Men heeft overigens volhard bij het vroeger geuitte verlangen, tot geheele of althans gedeeltelijke aflossing en vernietiging der schatkistbiljetten van 1834.

Hoofdstuk IX, B, 10de afdeeling, *Pensioenen*. Art. 2. Men is vrij algemeen van oordeel geweest, dat, indien de Regering met de nieuwe wet, betreffende het subsidie aan het burgerlijk pensioenfonds nog niet gereed is, zij, even als vroeger, eene afzonderlijke aanvrage behoorde te doen voor één jaar, en niet, zoo als nu wordt voorgedragen, voor 2 jaren te gelijk; weshalve men dezen post thans buiten de begrooting wilde houden.

Hoofdstuk X. *Departement van Oorlog*. Men heeft gemeend, dat bij de uitgaven voor het materieel, over het geheel meerdere spaarzaamheid zou kunnen betracht worden.

Men heeft gemeend, dat de militaire akademie te Breda, op eene kleinere schaal kon worden teruggebragt, in welke meening men alsnog verkeert.

Insgelijks is men nader teruggekomen op het benoemen van een comité voor de militaire zaken, hetgeen men als eene zeer wenschelijke zaak bleef beschouwen.

Hoofdstuk XI, *Departement van koloniën*. Eenige leden hebben gemeend te moeten terugkomen op de vroeger gemaakte aanmerking betrekkelijk de gelden voor het werfdepôt te Harderwijk en de koloniale bijdragen voor de akademiën te Breda en Delft.

— Volgens berigt uit Edinburg, is Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, met het fregat *de Rhijn*, den 5den dezer, voor Leith aangekomen. Men dacht dat Z. K. H. niet langer dan drie of vier dagen te Edinburg zou verblijven.

— Uit Utrecht schrijft men van den 15den Junij:

» Naar men verneemt, zal ook weder dit jaar een gedeelte der groote defensie-linie tusschen de Grebbe en de Zuiderzee voltooid worden; er zijn reeds daartoe uit Utrecht verschillende officieren der genie derwaarts gedetacheerd; het geheel staat onder de leiding van den kapitein-ingenieur *van Druynen*. Ten einde ook daarmede werkzaam te kunnen zijn, is de 1ste luitenant-ingenieur *Verduchène* naar Amersfoort overgeplaatst."

— Het Collegie van Raden en Generaalmeesteren der Munt is voornemens, op Zaturdag den 28sten Junij aanstaande, des middags ten twaalf ure, in de raadkamer van het collegie, aan te besteden: het opbouwen van een geheel nieuw gebouw, moetende dienen tot pletzaal, benevens een tweede gebouw voor ketels en gloeiovens, het opbouwen van een' kapitalen schoorsteen, en het doen van eenige veranderingen in de munt-gebouwen enz., met inbegrip van al het ijzerwerk, voor die verschillende lokalen benoodigd.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 13den Junij:

» Sedert eenige dagen verspreidt zich alhier het gerucht, dat onze stad, zich [illegible] hebben in het aangename vooruitzigt van eenen spoorweg, welke, naar men verzekert, door de concessionnarissen van den Rijn-spoorweg gelegd zal worden van Arnhem naar Nijmegen, en zich vervolgens naar 's Hertogenbosch en misschien naar Antwerpen zal uitbreiden. De concessie zou reeds zijn aangevraagd, en men had alle hoop, dat dezelve zou verleend worden. Het is voor onze stad te hopen, dat dit gerucht moge bewaarheid worden.

— Eergisteren morgen zeilden van Amsterdam ter groote visscherij de zeven Amsterdamsche buizen, terwijl de zeildag te Vlaardingen op heden bepaald is. Er zullen dit jaar ter groote visscherij in het geheel 127 schepen uitgegaan, als: van Vlaardingen 78, Delfshaven 2, Zwartewaal 6, Middelharnas 5, Dordrecht 1, Maassluis 14, Enkhuizen 7, de Rijp 7, Amsterdam 7.

— Zoo men verneemt, zouden eergisteren avond te Rotterdam, de 1224/4 kisten Congo thee, behoorende aan de Nederlandsche Handelmaatschappij, en welke in de veiling van den 29 Mei ll. waren opgehouden, voor rekening der heeren *Hoboken en Zoon* zijn aangekocht.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men het volgend belangrijk berigt:

» Wij hebben thans het genoegen met zekerheid te kunnen berigten, dat het Landhuishoudkundig Instituut van den heer *Enklaar*, met November aanstaande, van Zalk naar Zeijst zal verplaatst worden.

» Dit Instituut zal daardoor eene veel betere inrigting verkrijgen, en meer geschikt worden, om aan deszelfs bestemming, naar eisch te kunnen beantwoorden.

» Algemeen erkent men de behoefte tot de gelegenheid, om jonge lieden van den fatsoenlijken stand, dat onderwijs te kunnen laten geven, waardoor zij eenmaal de geschiktheid zullen erlangen, groote landbouwkundige ontginningen en inrigtingen met kennis van zaken te bestieren.

» Bij de weinige vooruitzigten, welke in het algemeen in onze dagen voor jonge lieden bestaan, om eenmaal door kennis en werkzaamheid een voldoend en onafhankelijk bestaan te zullen erlangen, is er geen, waarvan men met meer zekerheid eene goede uitkomst kan verwachten, dan van de beoefening der landhuishoudkunde.

» De landbouw is bij ons nog voor veel verbetering vatbaar, en hij, die zoo wel theoretisch als praktisch onderwijs in de landhuis-

houdkunde zal genoten hebben, zal het best in staat zijn om te weten, hoe den grond het best en met het meeste voordeel zal kunnen bebouwd worden.

»Zij, die op het instituut dagelijks de gelegenheid hebben, onderscheidene handelwijzen na te gaan en te vergelijken, zij die daar de ware grondslagen van den landbouw zullen leeren kennen, en met zich de overtuiging zullen nemen, dat men, om met vrucht den grond te bearbeiden, deze steeds verbeteren moet; omdat de grond niet meer geven kan, dan, waartoe dezelve in staat gesteld is, zullen gewis overal, waar zij zich vestigen, eenen gunstigen invloed op den landbouw uitoefenen.

» Een groot gedeelte van ons Vaderland is nog onbebouwd, en door de vorderingen der wetenschappen, en door de aanmoediging, welke het gouvernement wel eenmaal tot ontginning geven zal, mag men gerust aannemen, dat er nog een ruim veld ter bearbeiding voor het aanhoudend geslacht voorhanden is.

»Wenschelijk is het, dat de heer *Enklaar*, bij zijne gewis zorgvolle en moeijelijke onderneming, die ondersteuning en hulp vinden mag, waardoor zoodanige inrigting, in korten tijd, eene der belangrijkste van ons land worden kan."

— In de *Groninger Courant* leest men onder dagteekening van den 11den Junij:

» Men verneemt, dat, na vele voorloopige beraadslagingen en overwegingen, eenige menschenvrienden hier ter stede besloten hebben, eene inrigting te stichten, strekkende ter verpleging van zieken en ook, althans in vervolg, ten toevlugtsoord voor ontslagene vrouwelijke gevangenen en andere vrouwen en kinderen, die volstrekt hulp en opleiding behoeven en die elders niet vinden. Velerlei zorg, toezigt, opwekking en leiding van bestuurders zal deze inrigting behoeven; niet weinig geldelijke ondersteuning zal zij ook noodig hebben, maar zou men het eene of andere te vergeefs van Groningens ingezetenen kunnen verwachten? De laatste jaren zeggen luide, dat dit niet zal geschieden, en onze stad ook in dit opzigt bij Utrecht en Amsterdam niet zal willen achterblijven.

» Het museum van natuurlijke historie onzer hoogeschool is dezer dagen zeer verrijkt geworden met onderscheidene aanwinsten.

» Niet alleen is het vermeerderd door de opgezette huid en door het geraamte van de giraffe, die nu beide in hetzelve geplaatst zijn, en door den aankoop van twee volwassen condors, een mannetje en een wijfje; maar het heeft ook een zeer belangrijk geschenk ontvangen van professor *Sebastian*, bestaande in verscheidene Javaansche dieren uit verschillende klassen; van mevrouwe douairière *van Lansberge*, geb. *van Oldenbarneveld Witte Tullingh*, van eenige zeer fraaije vogels uit Zuid-Amerika, en eene kostbare zending van zoogdieren en vogels uit het Rijks-museum.

» Nog ontbrak aan hetzelve, terwijl het nu bijna alle geslachten van groote landzoogdieren volledig had, een dier uit het geslacht der kameelen of dromedarissen. Het had nog zeer lang kunnen duren, eer men hier zulk een zeldzaam en kostbaar dier magtig wierd; dan, gisteren avond komen hier drie vreemdelingen met zulk een volwassen tweebultig dier uit dit geslacht aan; om het hier voor geld te laten bezigtigen. Het dier stierf in den eigen nacht van zijne aankomst, en curatoren onzer hoogeschool stonden de noodige som toe, om ook dit voorwerp voor ons museum aan te koopen."

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{16}$; 3 pCt. $78\frac{3}{16}$; 4 pCt. $100\frac{1}{2}$; Amort.-Syndik. $4\frac{1}{2}$ pCt. $100\frac{1}{16}$; $3\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{2}$; Handelm. $154\frac{1}{8}$; 4 pCt. $100\frac{1}{4}$; Aand. Rijn Spoorw. 113; Belgie $4\frac{1}{2}$ pCt. 97; $2\frac{1}{2}$ pCt. $57\frac{5}{8}$; Spanje Ardoins 25; Onbep. St. $23\frac{5}{8}$; 3 pCt. $40\frac{3}{4}$; 3 pCt. Binnenl. $31\frac{1}{4}$; Ardoins Coupons $25\frac{3}{16}$; Portug. te Lond. 3 pCt. $67\frac{1}{2}$; Rusland $108\frac{1}{2}$; Certif. 1831 en 1833 $100\frac{3}{4}$; 4 pCt bij *Hope* $93\frac{3}{4}$; Id. bij *Stiegl.* $92\frac{1}{2}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. $72\frac{3}{4}$; Certif. van dito $74\frac{1}{2}$; Polen Certif. $87\frac{3}{8}$; Amerika Bankact. $7\frac{1}{8}$; Oostenr. Metalliek $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{2}$; Braz. $93\frac{3}{8}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.